

CYPE(5)-20-20 - Papur i'w nodi 23

Senedd Cymru

Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg

Welsh Parliament

Children, Young People and Education Committee

Kirsty Williams AS, y Gweinidog Addysg

Dyddiad | Date: 20 Awst 2020

Pwnc | Subject: **Craffu ar y broses o ddyfarnu canlyniadau ar gyfer arholiadau 2020**

Annwyl Kirsty,

Ar **18 Awst**, gwnaethoch ymddangos gerbron y Pwyllgor i drafod y broses o ddyfarnu canlyniadau ar gyfer arholiadau 2020. Hoffwn ddiolch yn swyddogol i chi a'ch swyddogion, ac i gynrychiolwyr o CBAC a Cymwysterau Cymru, am gyfrannu at y gwaith craffu pwysig yr ydym yn ei wneud ar y mater hwn.

Mae'n amlwg bod y broses o ddyfarnu canlyniadau ar gyfer arholiadau 2020 wedi arwain at gryn straen a phryder i filoedd o bobl ifanc ledled Cymru. Mae maint yr ohebiaeth a gawsom fel Aelodau ac fel Pwyllgor, yn ogystal â'r protestiadau cyhoeddus a gafwyd mewn perthynas â'r mater hwn, yn pwysleisio'r trallod sylweddol y mae pobl ifanc, eu rhieni a'u gofalwyr, ynghyd â staff ym maes addysg, wedi'i ddiodef o ganlyniad i'r trefniadau a fabwysiadwyd at ddibenion dyfarnu canlyniadau ar gyfer arholiadau 2020. Rydym yn cydnabod yr heriau digynsail sydd ynghlwm wrth geisio datblygu dull o arholi yn ystod pandemig byd-eang. Fodd bynnag, mae'r effaith y mae'r dull dan sylw wedi'i chael ar lesiant pobl ifanc, yn ogystal â hyder y cyhoedd yn y system sy'n dyfarnu cymwysterau iddynt, yn destun pryder a gofid mawr inni, yn enwedig yng ngoleuni'r difrod ystlysol ehangach y mae plant a phobl ifanc wedi'i ddiodef yn sgil y pandemig hwn.

Rydym yn croesawu'r ymddiheuriad uniongyrchol a digymell a roddwyd gennych i bawb sydd wedi cael eu heffeithio gan y digwyddiadau diweddar. Mae taro cydbwysedd rhwng cynnal safonau a sicrhau tegwch yn gymhleth. Fodd bynnag, mae effeithiau'r diffygion sydd ynghlwm wrth y broses a fabwysiadwyd yn sgil effaith ddinistriol COVID-19 ar y gyfundrefn arholiadau wedi dod yn glir, a rhaid osgoi unrhyw effeithiau o'r fath yn y dyfodol.

Fel Pwyllgor, ein barn ni yw bod yn rhaid rhoi blaenoriaeth yn awr i'r broses o sicrhau bod y bobl ifanc hynny yr effeithiwyd arnynt waethaf gan y system hon yn cael eu cefnogi a'u bod yn gallu symud ymlaen gyda'r camau nesaf yn y llwybrau gyrfa neu ddysgu y maent wedi'u dewis. Yn y tymor hwy, mae angen i ni wybod beth y mae Llywodraeth Cymru a chyrrff cyhoeddus perthnasol yn ceisio ei wneud i sicrhau nad yw'r sefyllfa hon yn codi eto, ac i sicrhau bod y risg y bydd unrhyw ganlyniadau anfwriadol sy'n deillio o'r penderfyniadau a wnaed yn ddiweddar yn cael ei lliniaru. Mae'n bosibl y bydd yna gyfnodau pellach o gyfyngiadau symud. Felly, rhaid inni ddysgu gwersi o'r

Senedd Cymru

Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1SN

 SeneddPPIA@senedd.cymru

 0300 200 6565

Welsh Parliament

Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1SN

 SeneddCYPE@senedd.wales

 0300 200 6565

profiadau a gawsom eleni er mwyn osgoi unrhyw drallod pellach i blant a phobl ifanc, rhieni a gofalwyr, a staff a sefydliadau ym maes addysg.

Mae eich ymrwymiad fel Gweinidog i gynnal adolygiad annibynnol o'r digwyddiadau yn dilyn y penderfyniad i ganslo arholiadau eleni wedi tawelu ein meddyliau, ac rydym yn croesawu eich parodrwydd i ystyried ein sylwadau ar y gwaith hwnnw. Byddwn yn chwarae rhan weithredol yn y broses o fonitro cynnydd a chanfyddiadau'r adolygiad, a byddwn yn cadw llygad barcud arno er mwyn sicrhau bod gwersi'r cyfnod hwn yn cael eu dysgu ar gyfer y blynyddoedd i ddod. Mae'n bwysig i ni y rhoddir ystyriaeth i fuddiannau pobl ifanc y gorffennol a phobl ifanc y dyfodol – yn ogystal â'r bobl ifanc sydd wedi sefyll arholiadau eleni.

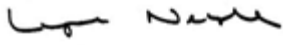
Yn y cyfamser, byddwn yn parhau â'n gwaith i gynrychioli a chefnogi plant a phobl ifanc yng Nghymru drwy un o gyfnodau mwyaf heriol eu bywydau. Mae'r sefyllfa sydd ohoni o ran derbyniadau i brifysgolion yn un y byddwn yn ei monitro'n agos. Rydym yn pryderu'n benodol am y lleoedd sydd ar gael ar gyrsiau meddygol, gan ein bod ar ddeall bod nifer yr ymgeiswyr sydd bellach wedi bodloni'r gofynion arnynt yn uwch na nifer y lleoedd a swm y cyllid sydd ar gael ar gyfer 2020/21. Rydym hefyd yn pryderu am y sefyllfa o ran pynciau sydd â chostau uwch ac sy'n ddrud yn gyffredinol. Mae'r cyrsiau hyn yn denu cyllid ychwanegol gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru, ac mae risg wirioneddol y gallai ansawdd cyrsiau ddiodef os nad oes cyllid ychwanegol yn cael ei ddarparu mewn modd sy'n gymesur â'r cynnydd yn nifer y myfyrwyr sy'n cael eu derbyn. **Byddem yn gwerthfawrogi diweddariad brys gennych ar leoedd meddygol mewn prifysgolion, ynghyd â diweddariadau ynghylch unrhyw ddatblygiadau pwysig eraill mewn perthynas â'r materion a amlinellir uchod sy'n ymwneud â derbyniadau i brifysgolion.**

At hynny, ers ein cyfarfod ar 18 Awst, mae tarfu pellach wedi dod i'r amlwg mewn perthynas â chanlyniadau BTEC Pearson, a fydd bellach yn cael eu hailgyhoeddi, gyda'r canlyniadau ar gyfer Lefel 1 a 2 yn cael eu gohirio o ganlyniad i hynny, a chanlyniadau Lefel 3 sydd eisoes wedi'u dyfarnu bellach yn destun adolygiad. Rydym yn pryderu'n fawr y bydd y penderfyniad munud olaf hwn gan Pearson yn arwain at darfu a thrallod pellach i ddysgwyr sydd wedi cael cynigion gan brifysgolion yn seiliedig ar eu cymwysterau BTEC Lefel 3, a gall hyn eu rhoi dan anfantais wrth sicrhau eu lle mewn addysg uwch. Rydym hefyd yn pryderu am oblygiadau posibl y sefyllfa hon i gymwysterau galwedigaethol eraill. **Byddem yn gwerthfawrogi diweddariad brys ar y trefniadau ar gyfer dyfarnu cymwysterau galwedigaethol ar draws yr holl gyrff dyfarnu sy'n cynnig nifer sylweddol o gymwysterau galwedigaethol yng Nghymru; syniad ynghylch pryd yr ydych yn disgwyl i'r canlyniadau BTEC gael eu cyhoeddi ar gyfer Lefel 1 a 2 a'u hailgyhoeddi ar gyfer Lefel 3; a syniad ynghylch a yw cyrff dyfarnu eraill yn bwriadu ail-raddio eu cymwysterau.**

Yn amodol ar eich cyhoeddiad wythnos nesaf ynghylch adolygiad annibynnol, **byddem yn croesawu diweddariad brys ar y camau y byddwch chi'n eu cymryd i ddarparu eglurder ynghylch unrhyw beth arall y byddwch yn ei wneud o ran dyfarnu cymwysterau yn 2020, a'r paratodau ar gyfer 2021.**

Byddem hefyd yn gwerthfawrogi rhagor o wybodaeth ynghylch y pwyntiau a restrir yn yr atodiad i'r llythyr hwn, a hynny cyn gynted â phosibl.

Cofion cynnes,

Lynne Neagle AS

Cadeirydd

Copi at: Cymwysterau Cymru – David Jones (Cadeirydd), Philip Blaker (Prif Weithredwr) a Jo Richards (Cyfarwyddwr Rheoleiddio) **CBAC**–Ian Morgan (Prif Weithredwr) ac Elaine Carlile (Cyfarwyddwr Cymwysterau, Asesu a Swyddog Cyfrifol)

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg | We welcome correspondence in Welsh or English.

ATODIAD – Gofynnir am wybodaeth bellach yng ngoleuni'r dystiolaeth a ddarparwyd gan CBAC, Cymwysterau Cymru a Llywodraeth Cymru ar 18 Awst 2020

Byddai'r Pwyllgor yn gwerthfawrogi'r wybodaeth a ganlyn:

- **Llinell amser o'r digwyddiadau** sydd wedi dod i'r amlwg ers cyhoeddi'r penderfyniad i ganslo'r arholiadau, gan gynnwys:
 - y cyfarfodydd a gynhaliwyd rhwng Llywodraeth Cymru a CBAC; rhwng Llywodraeth Cymru a Cymwysterau Cymru; a rhwng Llywodraeth Cymru, CBAC a Cymwysterau Cymru. Fel rhan o'r llinell amser hwn, a fyddai modd nodi a oedd y cyfarfodydd hyn yn gyfarfodydd rhwng swyddogion yn unig, neu a oedd y Gweinidog yn bresennol?;
 - y dyddiadau pan ddarparwyd y manylion ynghylch y canlyniadau Safon Uwch – a'r cyngor yn eu cylch – i'r Gweinidog Addysg;
 - y dyddiadau pan fu cyfathrebu rhwng Llywodraeth Cymru (y Gweinidog a/neu swyddogion) a'r gweinyddiaethau datganoledig eraill mewn perthynas â'r broses o ddyfarnu canlyniadau ar gyfer yr arholiadau.

Sylwer: Rydym yn ddiolchgar i'r Gweinidog am ymrwymo yn ein cyfarfod ar 18 Awst i ddarparu llinell amser o'r cyfarfodydd y cynhaliodd hi'n bersonol gyda Cymwysterau Cymru yn ystod y cyfnod hwn.
- Gwybodaeth bellach am **Uned Nawdd Cymwysterau Cymru o fewn Llywodraeth Cymru**, gan gynnwys:
 - manylion ei chylch gwaith;
 - manylion ei haelodaeth;
 - cadarnhad ynghylch pryd y daeth yn ymwybodol bod y broses safoni wedi arwain at israddio 42 y cant o'r canlyniadau Safon Uwch, neu unrhyw amcangyfrifon cynharach;
 - cadarnhad ynghylch a gafodd y wybodaeth hon ei throsglwyddo ac, os felly, i bwy a phryd.
- Ymrwymiad gan Lywodraeth Cymru i ddarparu **diweddariadau rheolaidd** i'r Pwyllgor ynghylch y camau a gaiff eu cymryd i roi'r adolygiad annibynnol ar waith, ac ymrwymiad i sicrhau bod diweddariadau ar gynnydd yr adolygiad yn dilyn hynny hefyd yn cael eu darparu inni.
- Aseiad o'r **effaith** y bydd y graddau safonedig arfaethedig a'r Graddau Asesu Canolfannau a ddyfarnwyd yn ei chael **ar grwpiau penodol o ddisgyblion** (disgyblion sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim, disgyblion BAME, disgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol, ac ati). Yn ogystal, aseiad o sut y mae'r gwahaniaeth rhwng y graddau safonedig arfaethedig a'r Graddau Asesu Canolfannau a ddyfarnwyd wedi effeithio ar ganolfannau unigol ac ar fathau penodol o ganolfannau.